

[Prima Pagină](#) > ... > [Drepturile Dumneavoastră](#) > [Victimele Infracțiunilor](#) > [Drepturile Victimelor, Pe Țări](#) > 2 - DREPTURILE MELE ÎN TIMPUL PROCESULUI

2 - DREPTURILE MELE ÎN TIMPUL PROCESULUI

[Cum pot participa în faza de judecată?](#)

[Care sunt drepturile mele în calitate de martor?](#)

[Sunt minor. Ce alte drepturi am?](#)

[Cum pot obține asistență juridică?](#)

[Cum pot beneficia de protecție, dacă mă aflu în pericol?](#)

[Cum pot obține repararea prejudiciului din partea inculpatului sau compensații financiare din partea statului?](#)

[Există posibilitatea reconcilierii sau să demarez procedurile de mediere între mine și pârât?](#)

[Sunt cetățean străin. Cum îmi sunt protejate drepturile și interesele?](#)

[Mai multe informații](#)

Cum pot participa în faza de judecată?

Dacă sunteți parte vătămată sau [parte civilă în procesul penal \(1\)](#) (*partie civile/burgerlijke partij*), vă va fi comunicată data ședinței de judecată. În cazul în care nu ați făcut deja acest lucru, veți putea introduce o acțiune civilă la instanța penală în această etapă; puteți face acest lucru în orice moment până la depunerea concluziilor finale. Dacă nu dispuneți de reprezentare juridică și doriți să inițiați o acțiune civilă în procesul penal, trebuie să acționați astfel:

- să ajungeți la timp;
- să mergeți la greșă instanței (*huissier de justice/zittingsdeurwachter*) și se verificați dacă sunteți în sala de judecată corectă;
- să vă prezentați atunci când președintele completului de judecată strigă numele persoanei acuzate de la care doriți să solicitați despăgubiri;
- să înmânați cererea dumneavoastră judecătorului împreună cu toate documentele necesare care demonstrează prejudiciul suferit;
- să înmânați o copie a cererii avocatului persoanei învinuite;
- să păstrați documentele originale;
- președintele completului de judecată poate solicita informații suplimentare și va lua ulterior notă oficială de cererea de despăgubire.

Ședințele de judecată sunt de obicei deschise publicului larg. Aceasta înseamnă că orice persoană cu vârsta mai mare de 14 poate asista la proces. Prietenii, vecinii și membrii de familie, presa și oricare altă persoană interesată are, prin urmare, dreptul de a fi prezentă în sala de judecată. Numai în circumstanțe excepționale (de exemplu, infracțiuni de natură sexuală) ședințele de judecată se desfășoară cu ușile închise. Acest lucru înseamnă că publicul și mass-media nu sunt admise în sala de judecată. Puteți solicita judecătorului să organizeze o ședință secretă. Legea permite în mod expres acest lucru în cazul în care sunteți o victimă a anumitor tipuri de infracțiuni sexuale, cum ar fi, de exemplu, violul sau violența sexuală. Judecătorul poate dispune, de asemenea, ca ședința de judecată să fie secretă în interesul unui minor sau pentru a proteja viața privată a părților. Cu toate acestea, judecătorul va citi hotărârea întotdeauna în ședință publică.

În cazul în care doriți să obțineți despăgubiri în instanța penală (să introduceți o acțiune civilă în cadrul procesului

penal), trebuie să dovediți prejudiciul pe care l-ați suferit. Judecătorul va soluționa acțiunea civilă la încheierea procedurii penale. Trebuie să fiți reprezentat în timpul procesului. În cazul în care doriți să evitați contactul direct cu inculpatul, avocatul dumneavoastră poate participa la ședințele de judecată în numele dumneavoastră (nu există posibilitatea de a se refuza inculpatului prezența în instanță). Singura dată când trebuie să apăreați în persoană este atunci când sunteți chemat ca martor.

Nu este posibil să inițiați o acțiune separată legată de cazul dumneavoastră împotriva parchetului.

Care sunt drepturile mele în calitate de martor?

Dacă ați făcut o declarație în cursul anchetei, nu înseamnă că veți fi automat invitat să vă confirmați declarația în instanță, cu excepția cazului când dosarul este soluționat de către [curtea cu jurați \(2\)](#) (*cour d'assises/hof van assisen*).

Dacă însă sunteți invitat să vă înfățișați personal și beneficiați de o măsură de protecție sau dacă nu sunteți în țară, puteți răspunde la întrebări prin videoconferință sau teleconferință. Dacă este necesar, se poate folosi un dispozitiv pentru schimbarea vocii și fața vă poate fi ascunsă.

În calitate de martor, aveți dreptul la o indemnizație care constă într-o sumă forfetară (diurnă de înfățișare ca martor) și una pe kilometru (pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare). Pentru a obține această indemnizație trebuie să contactați grefa (*Grefe/griffie*) instanței unde ați făcut declarația în calitate de martor și să prezentați citația pe care ați primit-o din partea instanței, alături de o dovadă a identității. Puteți obține indemnizația de la grefă imediat, în timpul orelor de program ale acesteia.

Sunt minor. Ce alte drepturi am?

Ca minor, nu vi se poate divulga identitatea. Orice publicare sau diseminare de fotografii, desene sau alte documente care ar putea dezvălui identitatea dumneavoastră constituie o infracțiune.

Dacă ați fost audiat prin mijloace audiovizuale, nu mai sunteți obligat să vă înfățișați în persoană, cu excepția cazului în care instanța decide că acest lucru este necesar pentru a stabili adevărul. În acest caz, instanța vă ordonă să apăreați personal și trebuie să își motiveze această decizie. Cu toate acestea, puteți solicita judecătorului să organizeze o ședință secretă. Legea permite în mod expres acest lucru în cazul în care sunteți o victimă a anumitor tipuri de infracțiuni sexuale, cum ar fi, de exemplu, violul sau violența sexuală. Judecătorul poate dispune de asemenea ca ședința de judecată să fie secretă în interesul unui minor sau pentru a proteja viața privată a părților.

Cum pot obține asistență juridică?

În cazul în care ați introdus o acțiune civilă ca parte civilă în procesul penal, puteți alege să participați la termenele de judecată sau să optați pentru reprezentarea juridică.

Pentru o primă consultație de specialitate puteți face apel la echipa de asistență juridică preliminară (*aide juridique de première ligne/juridische eerstelijnsbijstand*), ai cărei avocați oferă consiliere gratuită în anumite zile și vă pot îndruma către servicii specializate, după caz. Consultațiile sunt organizate la sediul instanțelor judecătorești, la judecătoriile de pace (*vrederecht/Justitie de paix*), la centrele juridice și la unele administrații municipale, etc. Centre juridice (*maisons de justice/justitiehuisen*) există în fiecare circumscripție judecătorească (date de contact disponibile în [franceză](#) sau [neerlandeză](#)) sau puteți lua legătura cu [serviciile de sprijinire a victimelor](#).

Pentru detalii cu privire la consiliere, asistență și reprezentare juridică, aveți nevoie de un avocat. În funcție de veniturile dumneavoastră, asistența vă poate fi furnizată în totalitate sau parțial cu titlu gratuit în temeiul acordurilor privind asistența juridică suplimentară. Anumite categorii de persoane aflate în situații specifice, cum ar fi minorii sau persoanele cu dizabilități mentale, au întotdeauna dreptul la reprezentare juridică gratuită.

În cazul în care doriți să solicitați asistență juridică suplimentară, este nevoie să contactați [Biroul de asistență juridică](#) (*Bureau d'aide juridique/Bureau voor Juridische Bijstand*) care se află la sediul fiecărei instanțe. Va trebui să prezentați documente prin care să justificați faptul că vă încadrați într-una dintre categoriile speciale sau că aveți un nivel scăzut de venit net. Biroul va decide în termen de două săptămâni cu privire la aprobarea cererii

dumneavoastră și vă va trimite detaliile de contact ale avocatului care v-a fost desemnat. Există, de asemenea, posibilitatea de a întreba un avocat ales de dumneavoastră dacă este dispus să vă reprezinte în conformitate cu condițiile asistenței judiciare suplimentare. În cazul în care avocatul este de acord cu acest lucru, acesta va contacta biroul în numele dumneavoastră pentru a solicita aprobarea cererii dumneavoastră.

În cazul în care aveți mijloace financiare modeste, în anumite condiții, puteți solicita să fiți scutit de anumite costuri procedurale (de exemplu, de onorariile executorului judecătoresc și de tarifele care se percep în mod normal pentru copii din dosar) în cadrul acordurilor privind asistența juridică. În acest sens trebuie să depuneți o cerere la Biroul de asistență juridică al instanței penale care soluționează cauza dumneavoastră. În cazul în care v-ați constituit deja parte civilă în procesul penal (a se vedea mai jos), puteți trimite această cerere, în scris sau verbal, la instanța penală sesizată cu cauza respectivă.

De asemenea, sunteți invitați să vă verificați cu atenție contractele de asigurare pentru a vedea dacă aveți o asigurare de protecție juridică. Contactați-vă societatea de asigurare.

În cursul procedurii judiciare puteți beneficia de asistență oferită de personalul unui centru juridic sau de un serviciu de sprijinire a victimelor.

Cum pot beneficia de protecție, dacă mă aflu în pericol?

În cazul în care vă aflați în pericol pe parcursul procesului penal, iar procurorul v-a asigurat anonimul parțial sau complet în timpul cercetării penale, puteți răspunde la întrebări în timpul procesului prin teleconferință sau videoconferință. Dacă este necesar, se poate folosi un dispozitiv pentru schimbarea vocii și fața vă poate fi ascunsă.

În cazul în care sunteți invitat să vă înfățișați în instanță ca martor și nu ați prezentat elemente de probă în cursul cercetării penale, judecătorul poate dispune să nu se facă nicio mențiune privind identitatea dumneavoastră în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Dacă sunteți victima unui viol sau a unei agresiuni sexuale, vi se va proteja identitatea de eventualele apariții în mass-media. Orice publicare sau diseminare de fotografii, desene sau alte documente care ar putea dezvălui identitatea dumneavoastră constituie o infracțiune.

În cazul în care inculpatul nu se află în detenție preventivă și sunteți îngrijorat cu privire la posibilitatea de a intra în contact direct cu aceasta înainte de începutul ședinței, vă sfătuim să contactați personalul unui centru juridic. Unele clădiri ale instanțelor judecătorești beneficiază de săli de așteptare separate pentru victime, pentru a evita orice contact cu inculpații.

Cum pot obține repararea prejudiciului din partea inculpatului sau compensații financiare din partea statului?

În cazul în care doriți să solicitați despăgubiri în cadrul procesului penal, trebuie să inițiați o acțiune civilă în cadrul procedurilor penale. Acțiunea poate cuprinde toate tipurile de prejudicii suferite, precum vătămările fizice și costurile medicale aferente, prejudicii materiale, prejudicii morale (de exemplu, pierderea de venituri, repetarea unui an de studii, pierderea locului de muncă și pagube legate de deteriorarea autovehiculelor sau a articolelor de îmbrăcăminte), cheltuieli de înmormântare, etc.

În cazul în care inculpatul este găsit vinovat, instanța penală se va pronunța asupra acțiunii civile și va constata că aveți dreptul la despăgubiri. Instanța va evalua conținutul acțiunii în despăgubiri.

În cazul în care, indiferent de motiv, nu ați participat la procedura penală, puteți apela la o instanță civilă. Această posibilitate este valabilă și dacă parchetul decide să nu pună în mișcare acțiunea penală. Puteți introduce acțiunea civilă la instanța civilă, de pildă prin chemarea în judecată a persoanei care a cauzat prejudiciul, cu excepția cazului în care toate părțile sunt dispuse să se înfățișeze în instanță în mod voluntar. În cazul în care există un contract de asigurare (de exemplu în cazul unui accident rutier) puteți să introduceți în proces și societatea de asigurări. Procedura în fața instanțelor civile diferă fundamental de procedura penală. De exemplu, dumneavoastră trebuie să dovedeți faptul că partea adversă este răspunzătoare pentru daune, dar puteți face acest lucru prin

prezentarea de copii ale probelor din dosarul penal, chiar dacă procedura penală a fost întreruptă. În cazul în care procesul penal este în curs de desfășurare, instanța civilă trebuie să își suspende procedura în așteptarea pronunțării hotărârii penale. Instanța civilă este obligată să respecte concluziile la care a ajuns instanța penală. Nu uitați că inițierea unei acțiuni în fața instanței civile implică, de asemenea, costuri.

Puteți folosi acțiunea civilă pentru a obține despăgubiri din partea autorului infracțiunii și în cazul în care procurorul a abandonat acțiunea penală (pentru o soluționare pe cale amiabilă sau prin mediere penală). De asemenea, puteți obține despăgubiri de la autorul infracțiunii prin mediere. De exemplu, în majoritatea cazurilor, veți primi despăgubiri dacă procurorul propune medierea penală sau o soluționare pe cale amiabilă cu autorul infracțiunii.

Nu este întotdeauna posibil să se obțină despăgubiri din partea autorului infracțiunii (de exemplu, când autorul infracțiunii nu poate fi identificat sau este reținut) sau să se obțină despăgubiri integrale din partea unei societăți de asigurare. În cazul în care ați fost victima unei infracțiuni premeditate săvârșite prin violență, în anumite condiții, puteți obține despăgubiri din partea statului. Pentru mai multe informații privind o posibilă despăgubire din partea statului, vă rugăm să consultați paginile de informații privind despăgubirea victimelor în Belgia pe de Rețeaua Judiciară Europeană (disponibile în [franceză](#), [neerlandeză](#), [germană](#) și [engleză](#) sau în alte limbi).

În cazul în care inculpatul este condamnat, acesta trebuie să ramburseze costurile acțiunii civile, care vor include o parte din onorariul avocatului dumneavoastră. Instanța stabilește nivelul despăgubirilor relevante când pronunță hotărârea în cazul dumneavoastră.

În cazul în care procesul a început pentru că ați chemat în judecată inculpatul direct într-o acțiune civilă sau aceasta a fost inclusă în cadrul unor proceduri penale și inculpatul este găsit nevinovat, instanța vă poate obliga la plata integrală sau parțială a costurilor suportate de stat sau de inculpat.

Există posibilitatea reconcilierii sau să demarez procedurile de mediere între mine și pârât?

De asemenea, puteți solicita mediere reparatorie (*médiation réparatrice/herstelbemiddeling*) în orice moment în cursul procedurii: înainte de trimiterea cazului în instanță, în faza de judecată sau după ce instanța a pronunțat pedeapsa. Medierea reparatorie se desfășoară separat de procedura penală și nu o înlocuiește. Autoritățile judiciare rămân, prin urmare, responsabile de orice decizie care implică urmărirea penală, condamnarea și aplicarea pedepsei.

Medierea reparatorie nu este exercitată de stat, ci de către două asociații non-profit, [Suggnomè](#) în Flandra și [Médiate](#) în Valonia. Acestea au secții locale în fiecare circumscripție judiciară.

Un acord obținut ca urmare a medierii reparatorii este confidențial și este transmis instanței doar cu consimțământul ambelor părți. Hotărârea instanței trebuie să precizeze faptul că s-a recurs la mediere reparatorie, dar nu trebuie să țină seama de acordul la care s-a ajuns.

Un judecător de la o instanță pentru minori poate emite o hotărâre judecătorească prin care se dispune recurgerea la mediere reparatorie în grup (*concertation restauratrice en groupe/hergo*).

Sunt cetățean străin. Cum îmi sunt protejate drepturile și interesele?

În cazul în care sunteți [parte civilă în procesul penal](#)¹ sau martor, dar nu cunoașteți limba folosită în cadrul procedurii, se va numi un interpret. Cu toate acestea, documentele juridice nu pot fi traduse în mod gratuit.

Mai multe informații:

- Legea din 1 august 1985 privind fiscalitatea și alte măsuri – în [neerlandeză](#) și [franceză](#)
- Legea din 8 aprilie 1965 privind protecția tinerilor, răspunderea minorilor care comit o faptă care constituie o infracțiune și repararea daunelor cauzate de această faptă - în [neerlandeză](#)
- Constituția – în [neerlandeză](#) și [franceză](#)
- Codul de procedură penală – în [neerlandeză](#), [franceză](#) și [engleză](#)
- Codul judiciar – în [neerlandeză](#) și [franceză](#)

- Decretul regal din 28 decembrie 1950 de stabilire a normelor generale privind cheltuielile de judecată în cauzele penale

1. Parte civilă în procesul penal Puteți introduce o acțiune civilă în fața instanței penale în orice moment în timpul procedurilor penale chiar și în cazul în care nu ați depus o plângere la poliție. În plus față de drepturile obișnuite a victimei, statutul dumneavoastră de parte civilă în procesul penal vă conferă, de asemenea, dreptul:

- să solicitați daune
- să fiți audiat în instanță
- să vi se ramburseze costurile suportate la sfârșitul unei proceduri
- să solicitați un interpret în cursul procedurilor judiciare
- În cazul în care o acțiune civilă este considerată admisibilă și întemeiată, beneficiați, de asemenea, de o serie de drepturi în cadrul procedurilor penale, fără a fi nevoie să depuneți o cerere de recunoaștere a statutului de victimă

Vă puteți constitui parte civilă în procesul penal prin intermediul unei declarații exprese în cazul în care acțiunea penală a fost deja pusă în mișcare de către parchet. Puteți face acest lucru în orice moment în timpul cercetărilor și al procesului efectiv, însă nu și în etapa căilor de atac. În cazul unei contravenții (contravention/overtreding) sau a unei infracțiuni nu foarte grave (délit/wanbedrijf), puteți depune o acțiune civilă în fața judecătorului de instrucție, care este astfel obligat să inițieze o anchetă penală. Vă rugăm să aveți în vedere faptul că, la sfârșitul cercetărilor, camera preliminară poate să decidă că nu există probe suficiente pentru ca presupusul autor al infracțiunii să fie trimis în judecată. În cazul în care doriți să obțineți despăgubiri, va trebui să dovediți că ați suferit un prejudiciu. Instanța va evalua admisibilitatea acțiunii în despăgubiri și o va admite sau respinge. Ca parte civilă în procesul penal, aveți dreptul de a sesiza camera de instrucție din cadrul instanței dacă ancheta penală este încă în curs la un an de la declanșare. Această opțiune vă oferă un control indirect asupra anchetei cu privire la progresele înregistrate.

2. Curtea cu jurați Curtea cu jurați (datele de contact disponibile în [neerlandeză](#) și [franceză](#)) este o instanță penală temporară care poate fi convocată în orice provincie sau în Bruxelles. Curțile cu jurați au competențe în cazuri privind toate infracțiunile grave (crimes/misdaden, adică omorul și alte forme grave de infracțiuni care se pedepsesc cu închisoarea de la cinci ani până la detenția pe viață), infracțiunile politice și delicturile de presă (cu excepția celor cu caracter rasist sau xenofob). Spre deosebire de o instanță penală permanentă, Curtea cu jurați trebuie să se constituie pentru fiecare caz nou. Președintele său este un judecător de la o instanță de apel. Președintele este asistat de doi judecători din cadrul unei instanțe de prim grad de jurisdicție. Juriul este format din 12 membri ai publicului larg, selectați prin tragere la sorți, cu cerința ca nu mai mult de două treimi din membrii inițiali să fie de același sex. Membrii juriului trebuie să aibă dreptul să voteze și să se bucure de toate drepturile civile și politice, să aibă vârsta cuprinsă între 28 și 65 de ani, să știe să citească și să scrie și să nu aibă condamnări penale la o pedeapsă privativă de libertate de mai mult de patru luni sau la servicii în folosul comunității de mai mult de 60 de ore. Juriul decide singur dacă inculpatul este vinovat sau nevinovat. Pentru a lua această decizie, juriul deliberază alături de judecători de profesie. Hotărârile Curții cu jurați pot fi atacate numai pe motive de drept la Curtea de Casație.

■ Ultima actualizare: 03/07/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.